

Aan : De leden van de gemeenteraad

Van : College van B&W

Datum : 23 mei 2023

Onderwerp : In kaart brengen geluidsmaatregelen A12

Geachte leden van de raad,

Inleiding

In de raadsvergadering van 22 december 2022 heeft wethouder De Groot toegezegd om naar aanleiding van motie 6: 'Schone lucht en geluid' in kaart te brengen welke geluidsmaatregelen mogelijk zijn met een prijsindicatie en de raad begin 2023 via een raadsinformatienota te informeren welke maatregelen al worden getroffen. Op 14 februari 2023 hebben wij u geïnformeerd over welke maatregelen al worden getroffen naar aanleiding van de geluidsoverlast die wordt ervaren in Bunnik. In voorliggende informatienota krijgt u een overzicht van mogelijke geluidsmaatregelen met een bijbehorende prijsindicatie.

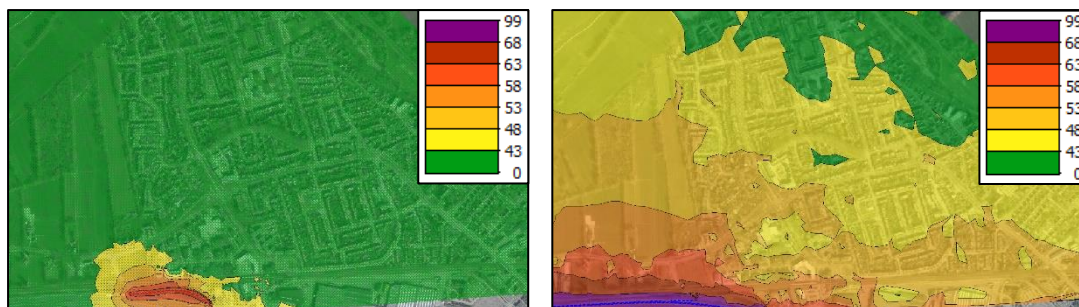
Wet- en regelgeving geluid

Om te voorkomen dat het geluid van rijks- en spoorwegen kan groeien ten koste van de leefbaarheid, zijn zogenaamde geluidproductieplafonds (gpp's) vastgesteld. Het gpp is de maximaal toegelaten hoeveelheid geluid op een referentiepunt nabij een geluidbron, bijvoorbeeld de A12. Jaarlijks stellen Rijkswaterstaat (RWS) en ProRail een nalevingsverslag op, waarin wordt beoordeeld of de bestaande situatie aan het geldende gpp voldoet. Deze jaarlijkse monitoring wordt met berekeningen uitgevoerd. Als uit de berekeningen blijkt dat het geluid op bepaalde punten het maximum overschrijdt, dan gaan RWS en/of ProRail maatregelen onderzoeken. De berekeningen worden door het RIVM op een aantal geschikte en landelijk verspreide locaties gecontroleerd met metingen.

Bij nieuwe ontwikkelingen (bestemmingsplan of wegconstructie) toetst de gemeente aan geluidsnormen in de Wet geluidhinder. Bijvoorbeeld bij nieuwbouw van woningen wordt de geluidsbelasting aan de gevels van woningen getoetst aan normen, voor elke bron afzonderlijk. Daarnaast moet de gemeente bij nieuwe initiatieven met een ruimtelijk besluit beoordelen of in het kader van een goede ruimtelijke ordening er sprake is van een goed of aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij een gevoelige bestemming, zoals een woning, moeten daarbij alle relevante geluidbronnen worden onderzocht. Voor bestaande situaties is er geen wet- en regelgeving en normering voor de cumulatie van verschillende geluidsbronnen.

Geluidssituatie in Bunnik

Op basis van gemeente brede geluidmodellen, die de Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) beschikbaar heeft, is de geluidbelasting in de kern Bunnik in kaart gebracht. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de N421, inclusief de fly-over, en de A12. De uitkomsten zijn weergegeven in onderstaande figuur, waarin links de geluidcontouren als gevolg van de N421 zijn weergegeven en rechts de contouren als gevolg van de A12.

Figuur 1: Geluidcontouren ten gevolge van N421 inclusief fly-over (links) en A12 (rechts)

Uit deze contouren blijkt dat de geluidbelasting vanwege de N421 (inclusief fly-over) veel lager is dan die van de A12. Vermoedelijk wordt de geluidsoverlast dan ook veroorzaakt door de A12, en niet door de fly-over, die door bewoners ook als oorzaak van de overlast wordt aangehaald. In deze brief wordt daarom verder enkel het geluid van de A12 beschouwd.

Mogelijke geluidsmaatregelen

Geluidreducerende maatregelen aan de A12 worden alleen getroffen als blijkt dat de gpp's overschreden dreigen te worden. Momenteel is hiervan geen sprake. Uit het laatste relevante nalevingverslag over het jaar 2019 blijkt dat de geluidniveaus op de gpp-punten 0,5 tot 1,5 dB onder de plafondwaarde liggen. Pas bij een geluidruimte van minder dan 0,5 dB is sprake van een dreigende plafondoverschrijding en moet Rijkswaterstaat onderzoeken welke maatregelen zij kan treffen.

Mogelijke maatregelen om de geluidbelasting als gevolg van de A12 te verlagen zijn:

1. *Verlagen snelheid:*

Op het rijkswegennet zijn enkele wegvakken waar de maximumsnelheid is gelimiteerd tot 80 km/uur. Als dit ook op de A12 zou worden toegepast, zal een reductie van circa 1 à 1,5 dB worden bereikt. Een dergelijk verschil is in principe niet herkenbaar voor het menselijk gehoor. Gezien de functie die de A12 heeft, zal Rijkswaterstaat hier zeer waarschijnlijk niet aan mee willen werken.

2. *Toepassen stil asfalt*

De A12 is reeds voorzien van stil asfalt. Ten westen van de verzorgingsplaats De Forten is enkellaags ZOAB aangebracht en ten oosten hiervan tweelaags ZOAB. Tweelaags ZOAB is het meest geluidreducerend asfalt dat over het algemeen door Rijkswaterstaat wordt toegepast. Het vervangen van het enkellaags ZOAB door tweelaags ZOAB zal voor dit deel leiden tot een afname van de geluiduitstraling van 2 à 3 dB. Het deel van de A12 waar enkellaags ZOAB ligt is echter niet maatgevend ten aanzien van de geluidbelasting in de kern Bunnik.

Door slijtage kan het geluidreducerend effect van het asfalt in de loop der jaren afnemen. Op dit moment is er naar verwachting geen sprake van relevante slijtage. Overigens wordt bij geluidberekeningen rekening gehouden met dit aspect, door de geluidreductie van het asfalt over een aantal jaren te middelen.

3. *Plaatsen geluidscherm*

Bij de fly-over en langs de A12 zijn al geluidschermen aanwezig. Ter hoogte van Vechten betreft het een scherm van circa 3 meter hoog en ter hoogte van de fly-over (richting het oosten) een scherm van circa 2 meter. Bewoners hebben eerder aangegeven dat het geluid van de A12 wordt veroorzaakt door het gat tussen deze schermen. De ODRU heeft daarom het effect berekend wanneer dit gat wordt gedicht. Hieruit blijkt dat in de kern Bunnik pas vanaf een schermhoogte van 3 meter enige relevante afname optreedt. Het ophogen of het verlengen van de bestaande schermen naar het oosten zal een beperkt effect hebben, vanwege de reeds aanwezige bebouwing van onder andere Vrumona.

Bij Rijkswaterstaat zijn de indicatieve kosten van een geluidscherm opgevraagd. Het gaat dan om een massief scherm, dat het meest effectief is en vergelijkbaar is met de bestaande geluidschermen. Op basis daarvan verwachten we dat het plaatsen van zo'n scherm met een

hoogte van 3 meter en circa 1 km lengte circa € 4.500.000,- kost, exclusief BTW. Aanvullende kosten zoals beheer, onderhoud en aanpassingen in verband met de verbinding met de N421 zijn hier niet in meegenomen.

Er zijn ook goedkopere geluidschermen beschikbaar. Het gaat dan om een lichtgewicht geluidscherm, bijvoorbeeld een kokowall geluidscherm. Dit soort schermen voldoen weliswaar aan de minimale eisen, maar worden als minder effectief ervaren dan een massief scherm. Een massief geluidscherm reduceert geluid het beste.

Conclusie

De conclusie uit deze gepresenteerde geluidsmaatregelen is dat effectieve maatregelen om de geluidbelasting in de kern Bunnik te verminderen zeer ingrijpend en kostbaar zijn of dat de maatregelen onvoldoende geluid reduceren. Pas als heel hoge geluidschermen worden gerealiseerd (zoals bijvoorbeeld langs de A2 in Maarssen) zal enig positief effect optreden, waarbij de kosten kunnen oplopen tot tientallen miljoenen per strekkende kilometer. Het toepassen van (nog) stil(ler) asfalt, het verlagen van de snelheid of het plaatsen van een geluidscherm hebben slechts een beperkt effect. Omdat er nog geen dreigende overschrijding is van de gpp's, is Rijkswaterstaat niet verplicht geluidreducerende maatregelen te treffen. Daardoor zal Rijkswaterstaat geen aanleiding zien om de ingrijpende aanvullende maatregelen uit te voeren. Dit valt buiten de invloedssfeer van de gemeente.

Afsluiting

De geluidssituatie in Bunnik als gevolg van de A12 is niet uniek. In de kern Bunnik zijn de optredende geluidsniveaus over het algemeen niet hoger dan 53 dB. Dit betekent echter niet dat er geen hinder kan worden ervaren. Op basis van gegevens van de WHO blijkt dat bij een geluidbelasting van 53 dB bij tot circa 10% van de bewoners geluidhinder kan ontstaan. In 2022 zijn ook verschillende klachten van bewoners geweest. Wij nemen de klachten van onze inwoners serieus en hebben daarom begin dit jaar een brief naar Rijkswaterstaat, de verantwoordelijke instantie voor snelwegen in Nederland, gestuurd om deze zorgen over te brengen en tot actie te bewegen. De reactie van Rijkswaterstaat op deze brief is nog niet ontvangen. U wordt op de hoogte gebracht als deze reactie binnen is.